

דִּישָׁרְאֵל וּמִשׁוֹם שְׁעִי"ז עֲלֵה הַקְטִיגוֹר וְנַעֲשֵׂה סְנִיגוֹר עַל יִשְׂרָאֵל, כְּרִינְךָ קְדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, כֹּל חוֹבֵייהוּ דִּישָׁרְאֵל, וְכֹל מַה דְּכֹתִיב
 בְּאִינוּן פְּתִיקוּן דְּלְעֵילָא, לְאַדְכְּרָא חוֹבֵייהוּ דְּבִנֵי נְשָׂא,
 אַז לוקח הקב"ה את כל עוונות ישראל וכן את כל מה שכתוב באותם הפתקים שלמעלה
 המזכירים את העוונות נְטִיל לֹזַן וְרַמֵי לֹזַן כְּהַאי גְּוֹנָא, לְאַתְרֵךְ
 דְּאַתְקְרִי מְצוּלוֹת יָם וְאַז לוקח אותם הקב"ה ומשליך אותם כמו המעשה של
 השעיר המשתלח למקום הנקרא מצולות ים. הִדְא הוּא דְּכֹתִיב וְזֶהוּ מִשׁ"ב
 בַּפְּסוּק, (מיכה ז) וְתִשְׁלִיךְ בְּמִצְלוֹת יָם כָּל חַטָּאתָם שֶׁהוּא בַּמְּקוֹם
 ז'ו"ן דְּנוּגָה דְּבְרִיָּאָה הַנִּקְרָאִים מִצְלוֹת שֶׁהֵם אוֹתוֹת צ"ל מו"ת צ"ל הוּא הַזְכָּר וּמו"ת הִיא

הַנִּקְבָּה (מק"מ) •

רַעִיא מַהִימָנָא

הַסּוּד בְּשִׁלְיַחַת הַשְּׁעִיר לַתַּת כּוֹפֵר לְמַקְטָרָג כְּדֵי שְׁלֵא יִתְבַּע אֶת הָעוֹנֵשׁ מִהָעוֹנוֹת
 פְּקוּדָא דָּא, לְמַפְלַח כְּהֵנָּא רַבָּא פּוֹלְחָנָא דְּהָהוּא יוֹמָא
 כְּמַה דְּאַצְטְרִיךְ, וְלְמַשְׁלַח שְׁעִיר לְעֻזְאֹל הַמְצוּהָ
 שְׁנֵאמֵר עֲלֵיהּ בּוֹזֵאת יְבוֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ הִיא שִׁיעֲבוּד הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל עֲבוּדַת אוֹתוֹ הַיּוֹם כְּמוֹ
 שְׁצִרִיךְ בְּכַדֵי לְרַצוֹת אֶת הַסְּפִירוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת בְּכַדֵי שְׁלֵא יַעֲוֹרוּ אֶת הַדִּין וְכֵן לְשִׁלּוּחַ אֶת
 הַשְּׁעִיר לְעֻזְאֹל בְּכַדֵי שְׁלֵא יִקְטָרָג הַס"מ עַל יִשְׂרָאֵל (רמ"ק). רָזָא דָּא כְּמַה דְּאַתְ

הַלִּימוּד הַיּוֹמוֹ

אָמַר, בְּגִין לְאַתְפָּרֵשׁ אֶמְעַמַּא קְדִישָׁא, וְלֹא יִתְבַּע
 חוֹבִיָּהוֹן קָמִי מְלָכָא. וְלֹא יִקְטָרְגַּ עֲלֵייהוּ. וְהַסּוּד בְּשִׁלְיַחַת הַשְּׁעִיר
 לְעֹזָזוֹל הוּא כְּמוֹ שֶׁכָּבַר נֹאמַר שֶׁהוּא בְּכַדִּי שִׁפְרַד הַמְקַטְרֵג מִהֶעֱמַם הַקְּדוֹשׁ וְלֹא יִתְבַּע אֵת
 עוֹנֵשׁ עוֹנוֹתֵיהֶם מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְלֹא יִקְטָרְגַּ עֲלֵיהֶם, דִּהָא לֵית לֵיהּ תְּקִיפּוּ
 וְשׂוּלְטָנוּ, (בְּה) בַּר כַּד אֶתְקַף רּוּגְזָא מְלַעֲיָלָא כִּי הָרִי אִין לוֹ חוּזְקָא
 וְשִׁלְטוֹן אֲלֵא רַק אִם יֵשׁ עֲלֵיהֶם כַּעַס מִלְּמַעְלָה, וּבְהָהוּא דּוֹרוּגָא אֶתְהַפְּךְ
 לְבַתָּר אַפּוֹטְרוֹפּוֹסָא עֲלֵייהוּ, וְעַל דָּא אֶתְדַּחֲיָא מִקָּמִי
 מְלָכָא וְע"י הַשְּׁעִיר שׁוֹלְחִים לוֹ דּוֹרוּן וְע"כ הוּא מִתְהַפֵּךְ אַח"כ לֵהִיּוֹת אַפּוֹטְרוֹפּוֹס עֲלֵיהֶם
 וְנִדְחָה מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וּמְלִיץ יוֹשֵׁר עַל יִשְׂרָאֵל. וְהָא אֲוִקִימָנָא, בְּגִין דְּאִיהוּ
 קָיִן כָּל בְּשָׂר וְהָרִי בִיאָרְנוּ שֶׁבִגְלַל שֶׁהוּא רוֹצֵה לְשִׁים קָץ וְסוֹף לְכָל בְּשָׂר אִזְ לִכְּן הוּא
 נִדְחָה מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וְעַמָּא קְדִישָׁא יְהִבִין לֵיהּ כְּמָה
 דְּאֶצְטְרִיךְ לֵיהּ שְׁעִיר וְהֶעֱמַם הַקְּדוֹשׁ נוֹתֵנִים לוֹ אֵת הַשְּׁעִיר כְּמוֹ שֶׁהוּא צָרִיךְ
 וּמִזֵּה יֵשׁ לוֹ נַחַת רוּחַ.

זו"ן דקלי' לא יכולים להרע לעם ישראל

וְרָזָא דָּא (בְּרֵאשִׁית כו) הֵן עֲשׂוּ אֶחָי אִישׁ שְׁעִיר. כְּמָה דְּאִיהוּ
 בְּסֵטֵר דְּקְדוּשָׁה דְּכַר וְנוֹקְבָא, אִוְף הִכִּי בְּסֵטֵר
 מְסֻאָבוּ דְּכַר וְנוֹקְבָא וְהוּא הַסּוּד שִׁיעֻבָּב אִמַּר הֵן עֲשׂוּ אֶחָי אִישׁ שְׁעִיר כִּי שְׁעִיר
 הוּא חֲלָקוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ וְכְמוֹ שֶׁבְּצַד הַקְּדוּשָׁה יֵשׁ זָכַר וְנִקְבָּה שֶׁהֵם זו"ן דְּקְדוּשָׁה וְע"י הַשְּׁעִיר לֵה'
 גּוֹרְמִים לָהֶם יִיחּוּד כִּךְ בְּצַד הַטּוֹמָאָה יֵשׁ זָכַר וְנִקְבָּה שֶׁהֵם זו"ן דְּקִלְי' וְע"י הַשְּׁעִיר לְעֹזָזוֹל הֵם

חושבים שיוכלו להתייחד ועי"ז נעשה סניגור על ישראל אמנם באמת הם אינם יכולים לעשות פירות כי אל אחר הסתרס והוא אינו עושה פירות (דמשק אליעזר). **מִתְּלָא אַמְרֵי, לְכַלְבָּא אַרְמֵי לִיּוֹה גְרָמָא, יִלְחֵךְ עֶפְרָא דְרַגְלֵךְ** והוא משל שאומרים שכאשר תשליך עצם לכלב אז הוא ילחך את עפר רגליך וכך כאן ע"י השעיר לעזאזל הוא נעשה סניגור ואז הוא מלמד זכות על ישראל.

אסור לסרס כלבים כיון שהעולם צריך גם את הטוב וגם את הרע **שְׂאֵלוּ לְבִן זֹמָא, מַהוּ לְסְרוּסֵי כְלָבָא** ושאלו החכמים את בן זומא האם מותר לסרס כלב [צח] כי הוא מצד הסט"א ואם כך יהיה מותר לסרסו שלא יעשה פירות (דמשק אליעזר). **אָמַר לָהֶם, (ויקרא כב) וּבְאֶרְצֵכֶם לֹא תַעֲשׂוּ, כָּל שְׁבַאֲרֵצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ. כִּמְהָ דְאֶצְטְרִיךְ עֲלֵמָא לְהָאֵי, הֲכִי אֶצְטְרִיךְ עֲלֵמָא לְהָאֵי** אמר להם בן זומא אסור, כי כתוב ובארצכם לא תעשו ודרשו חז"ל כל שבארצכם לא תעשו ואפילו כלב כי כמו שהעולם צריך את זה שהוא בקדושה כך צריך העולם לזה שבטומאה. **וְעַל דָּא אַתְמַר** ועל זה נאמר, (בראשית א) **וְהָיָה טוֹב מְאֹד דָּא מְלֵאךְ הַמְּוֹת** [צח]. **לִית לְבִטְלָא לִיּוֹה מִן עֲלֵמָא, עֲלֵמָא אֶצְטְרִיךְ**

אור הרשב"י

את כל אשר עשה והנה טוב מאוד. רב נחמן בר שמואל בשם רב הונא טוב זה יצר טוב והנה טוב מאוד זה יצה"ר וכי יצר הרע טוב מאוד אתמהה אלא שאלולי יצר הרע לא בנה האדם בית ולא הוליד בנים ולא נשא ונתן וכן שלמה

[צח] ופשט השאלה היא שמכיון שאיסור סירוס כתוב אצל מומי קרבן וכלב אפילו חליפיו אסורים למזבח משום "ומחיר כלב" ולכן שאלו החכמים האם מותר לסרסו (רש"י). [צח] כדאיתא במדרש (ב"ר פ"ט) וירא אלהים

לִיָּהּ שֶׁהוּא הַמְּלֹאךְ הַמּוֹת שֶׁלֹּכֵן לֹא יִבְטְלוּ אוֹתוֹ מִהָעוֹלָם כִּי הָעוֹלָם צָרִיךְ לוֹ, אַף עַל
 גַּב דְּכֹתִיב בִּיָּהּ וּאֵפִילוּ שְׁכָתוֹב עַל הַכֹּלְבַיִם, (ישעיה נו) וְהַכֹּלְבַיִם עֵזִי
 נִפְשׁ לֹא יִדְעוּ שָׁבְעָה וְגו', לֹא יִתְבַּטְּלוּן מִן עַלְמָא. כִּלְא
 אֲצַטְרִיךְ טוֹב וְרַע מִכָּל מְקוֹם לֹא יִתְבְּטְלוּ מִהָעוֹלָם כִּי אֵת הַכֹּל צָרִיךְ גַּם אֵת
 הַטּוֹב וְגַם אֵת הָרַע וְהַכֹּל הוּא לְצוּרֵךְ תִּיקוּן הָעוֹלָם.

הַשְּׁעִיר לְעֹזָאוֹל מוֹשֵׁלֵךְ לְכֹלֵב שְׁמַת־עַסֵּק אִיתוֹ וְיִסְנַגֵּר עַל עַם יִשְׂרָאֵל
 וּבְגִינֵי כַּךְ אֵיִת לָן בְּיוֹמָא דָּא לְמַרְמֵי לִיָּהּ גְּרָמָא
 לְכֹלְבָא וּמִשׁוּם כַּךְ צָרִיךְ לָנוּ בִּיּוֹה"כ לְהַשְׁלִיךְ עֲצָם לְכֹלֵב שֶׁהוּא הַשְּׁעִיר
 לְעֹזָאוֹל, עַד דְּאִיהוּ גְּרִיר, יֵיעוֹל מֵאֵן דִּיֵּיעוֹל לְגַבֵּי הַיְכָלָא
 דְּמִלְפָּא, וְלִית מֵאֵן דִּיִּמְחֵי בִּידוּי. לְבַתָּר יְכַשְׁבֵּשׁ לִיָּהּ
 בְּזַנְבֵיָּהּ וְעַד שֶׁהוּא יִגְרוֹר אֵת הָעֲצָם יִכְנַס מִי שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַכְנִס אֵל הַיְכָל הַמֶּלֶךְ דְּהֵינּוּ
 שִׁיכְנַס הַסְּנִיגוֹר לְלַמֵּד זְכוּת עַל יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִהְיֶה מִי שִׁימַחָה בִּידוּ כִּי הַמְּקַטְרֵג עֶסוֹק בְּשְׁעִיר
 שְׁנַתְּנוּ לוֹ וּמַחְמַת כַּךְ אֵפִילוּ הוּא עוֹד יְכַשְׁבֵּשׁ בְּזַנְבוֹ לְלַמֵּד זְכוּת עַל יִשְׂרָאֵל.

הַקַּב"ה מֵרַחֵם עַל עַם יִשְׂרָאֵל אֵפִילוּ שִׁיּוֹדַע וּמַכִּיר אֵת כָּל הַטְּאִיָּהִם
 מֵהַ פְּתִיב וְהֵנָּה מֵהַ כְּתוּב בְּשְׁעִיר לְעֹזָאוֹל וְהַתְּוֹדָה עָלָיו אֵת כָּל
 עֲוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְכֹתִיב וְנִשְׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו אֵת
 כָּל עֲוֹנוֹתָם. בִּיּוֹן דְּאִיהוּ חָמֵי חָאֵי שְׁעִיר. תִּיאֻבְתִּיהָ

אמר וראיתי את הכל כי הוא קנאת איש מרעהו.

הלימוד היומי